

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

3.1 การคัดเลือกพื้นที่ในการวิจัย

การศึกษานี้ศึกษาเฉพาะสวนป่าเอกชน โดยใช้ข้อมูลเบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการปลูกป่าเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2537-2540 (ตารางที่ 3.1) พบว่า อำเภอคอยเต่า มีจำนวนเกษตรกรยื่นขอปลูกป่ามากที่สุด โดยมีพื้นที่ป่าปลูกทั้งสิ้น 5,913 ไร่ ด้วยอำเภอพร้าว 4,611 ไร่ และอำเภอแม่แตง 3,817 ไร่ ตามลำดับ จึงเลือกอำเภอซึ่งมีการปลูกป่ามากที่สุด คือ อำเภอคอยเต่า เป็นพื้นที่ในการวิจัย ประกอบกับการสัมภาษณ์ คุณสมจินต์ เรืองกิจ หัวหน้างานอนุญาตสวนป่าและสัตว์ป่า สำนักงานป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่ และคุณเฉลิมชาติ มณีสุธรรม ฝ่ายส่งเสริมการปลูกและบำรุงป่า สำนักงานป่าไม้เขตเชียงใหม่ แนะนำให้ศึกษาการปลูกสร้างสวนป่าไม้สักบรรณที่อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากไม้สักบรรณเป็นไม้เศรษฐกิจชนิดใหม่ มีจำนวนแปลงศึกษาจำกัด และอำเภอคอยเต่ามีพื้นที่ปลูกไม้สักบรรณในลักษณะสวนป่ามากกว่าอำเภออื่นๆ โดยมีผู้ยื่นขอจดทะเบียนปลูกสวนป่าไม้สักบรรณในปี 2539 จำนวน 5 ราย ในปีพ.ศ. 2540 จำนวน 9 ราย ปีพ.ศ. 2541 จำนวน 5 ราย โดยปลูกไม้สักบรรณสลับกับไม้ชนิดอื่น เช่น ไม้สัก และสะเดา เป็นต้น และสำหรับท้องที่อื่น มีการปลูกสวนป่าไม้สักบรรณที่อำเภอคอยสะเก็ดจำนวน 1 ราย

ตารางที่ 3.1 บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ขึ้นจดทะเบียนปลูกสวนป่า ต่อสำนักงานป่าไม้จังหวัด
เชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2537 – 2540

ที่	อำเภอ	ปี 2537		ปี 2538		ปี 2539		ปี 2540	
		ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่
1	พร้าว	445	3,431-0-00	120	711-2-00	-	-	34	468-2-00
2	กิ่ง อ.คอกหล่อ	606	3,063-0-00	63	286-0-00	1	5-0-00	4	25-0-00
3	แม่แตง	225	2,790-1-00	105	930-0-00	-	-	8	97-0-00
4	คอกเต่า	186	2,239-0-00	175	2,062-0-00	14	123-0-00	75	1,488-2-00
5	ฮอด	78	1,477-0-00	171	1,601-2-00	1	4-0-00	6	67-0-00
6	ฝาง	116	1,388-3-00	20	191-1-00	-	-	11	105-3-00
7	คอกสะเก็ด	135	1,109-3-00	75	385-0-00	9	86-3-00	35	292-2-00
8	สันกำแพง	34	548-3-00	33	197-0-00	11	110-1-00	12	48-1-00
9	จอมทอง	146	929-1-00	27	162-2-00	-	-	1	15-0-00
10	เชียงดาว	54	554-0-00	50	271-2-00	2	12-0-00	12	87-0-00
11	ไชยปราการ	26	547-3-00	24	330-0-00	-	-	-	-
12	แม่วาง	19	404-2-00	20	86-2-00	-	-	-	-
13	สันทราย	25	274-1-00	30	251-3-00	-	-	18	92-3-00
14	แม่แจ่ม	42	271-0-00	9	35-1-00	-	-	6	23-0-00
15	อมก๋อย	35	270-0-00	14	62-1-00	-	-	8	68-2-00
16	สะเมิง	34	264-0-00	37	155-1-00	-	-	6	19-0-00
17	หางดง	37	246-0-00	11	93-2-00	-	-	-	-
18	สันป่าดง	25	223-2-00	8	50-0-00	-	-	-	-
19	แม่อาย	23	163-1-00	11	171-1-00	1	2-0-00	-	-
20	เวียงแหง	19	119-0-00	13	53-3-00	1	3-0-00	-	-
21	แม่ริม	8	57-3-00	8	37-1-00	-	-	-	-
22	สารภี	4	24-0-00	2	5-0-00	-	-	3	10
23	กิ่ง อ.แม่ออน	27	399-1-00	28	237-0-00	1	7-0-00	6	92-3-00
24	อำเภอเมือง	-	-	1	19-0-00	-	-	-	-
รวม		2,347	20,795	1,055	8,387	41	354-2-00	242	3,003-1-00

ที่มา : สำนักงานป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)

เก็บข้อมูลปริมาตรไม้ โดยสำรวจข้อมูลการเจริญเติบโตของไม้ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก-ก) จำนวน 5 แปลง เนื่องจากข้อจำกัดในด้านเวลาและค่าใช้จ่าย โดยเป็นแปลงปลูกในอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ 4 แปลง และจากสวนป่าเอกชน ซึ่งได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี แปลงปลูก ปีพ.ศ. 2538 จำนวน 1 แปลง โดยเลือกบริเวณตัวอย่างตามแนว เลือกระยะห่างเท่ากัน ติดต่อกันในทิศทางเดียว โดยหน่วยแรกถูกเลือกแบบสุ่ม

เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้สัตว์บรรณ โดยส่งตัวอย่างไม้สัตว์บรรณ จากอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 23 เซนติเมตร ความยาวประมาณ 1.15 เมตร นำไปทดสอบความเหมาะสมในการแกะสลัก หนึ่งท่อน และอีกหนึ่งท่อน นำไปตัดเป็นแผ่นไม้ขนาด กว้าง 3 และ 4 นิ้ว ความหนา 1 นิ้ว 1 นิ้วครึ่ง และ 2 นิ้ว ทดสอบความเหมาะสมของไม้สัตว์บรรณกับงานอุตสาหกรรม โดยส่วนอุตสาหกรรมเครื่องเรือน สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

เก็บข้อมูลในด้านอุตสาหกรรมไม้แกะสลักที่ หมู่บ้านไม้แกะสลัก ตำบลหนองยางไคล อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน และ ข้อมูลอุตสาหกรรมของเล่นเด็กที่ทำจากไม้ โดย บริษัทเกรทวู้ด อินเตอร์เนชันแนล จำกัด

เก็บข้อมูลในเรื่องไม้สัตว์บรรณกับอุตสาหกรรมคินสอคำจาก ฝ่ายวิจัยอุตสาหกรรมและแปรรูปไม้ บริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายคินสอคำ เอส. เอ็น. สยามมารีฟ จำกัด และ เก็บข้อมูลเรื่องราคาไม้ จากบริษัทผู้นำเข้าไม้ จากต่างประเทศ หจก.อุทิศะสาร แพ็คกิ่ง

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานการประชุมของกรมป่าไม้ รวมทั้งวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยเรื่องไม้ไทยใช้ทำคินสอคำ ของนักวิชาการกรมป่าไม้ หนังสือรับรองความเหมาะสมของไม้สัตว์บรรณกับงานคินสอคำ โดยสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 การอธิบายเชิงพรรณนา (descriptive method)

อธิบายลักษณะโดยทั่วไปของการปลูกสร้างสวนป่า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนต้นทุน การตลาดของไม้สักบรณ

3.3.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative method)

เพื่อแสดงการเปรียบเทียบต้นทุน และผลตอบแทน จากการลงทุนในการปลูกสร้าง สวนป่าไม้สักบรณ โดยอาศัยเครื่องมือ ดังนี้

- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)
- อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)
- อัตราผลส่วนตอบแทนต่อทุน (B/C ratio)
- วิเคราะห์ความไหวตัว (sensitivity analysis)

3.4 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์โครงการปลูกสร้างสวนป่า

เนื่องจากไม้สักบรณยังเป็นไม้เศรษฐกิจชนิดใหม่ เป็นไม้พื้นบ้าน และเป็นไม้ป่า ซึ่งจัดเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก ตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. 2530 ดังนั้น ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ ราคาตลาดของไม้สักบรณที่ผ่านการแปรรูปแล้ว จึงมีจำกัด อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ไม้สักบรณ ถูกบรรจุให้เป็นไม้ชนิดหนึ่งในบัญชีรายชื่อพันธุ์ไม้ที่ได้รับการส่งเสริมในการปลูกป่าเอกชน จากกรมป่าไม้ และพบว่า ปัจจุบัน ไม้สักบรณกำลังได้รับความนิยมในตลาดไม้ประดับ ในการใช้จัดตกแต่งอาคารสถานที่ เนื่องจากมีทรงพุ่มที่สวยงาม ไม้ผลัดใบ ระบบรากเป็นรากแก้วไม่ส่งผลกระทบต่อในการปลูกใกล้อาคาร ในส่วนงานวิจัยพบการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ ในด้านความเหมาะสมในการใช้ไม้สักบรณ เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมดินสอคำ

ดังนั้นในการศึกษาจึงกำหนดแหล่งที่มาของรายได้ ออกเป็นสองกรณีคือ กรณีแรก รายได้มาจากการขุดล้อมไม้สักบรณออกขายเป็นไม้ประดับ และกรณีที่สอง รายได้มาจากการแปรรูปและใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ โดยกำหนดระยะปลูกที่ใช้ในการศึกษา 1x4 เมตร หรือ ไร่ละ 400 ต้น

3.4.1 แหล่งที่มาของรายได้และค่าใช้จ่ายตลอดอายุโครงการ กรณีขายไม้สัตบรรณเป็นไม้ประดับ

3.4.1.1 แหล่งที่มาของรายได้

1. จากการขุดไม้สัตบรรณออกขายเป็นไม้ประดับในปีที่ 2 ปีที่ 5 ปีที่ 8 และ ปีที่ 10

$$B^T = \frac{B_2^T}{(1+r)^1} + \frac{B_5^T}{(1+r)^4} + \frac{B_8^T}{(1+r)^7} + \frac{B_{10}^T}{(1+r)^9}$$

โดย

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบัน } (B^T) &= \text{รายได้จากการขายไม้สัตบรรณเป็นไม้ประดับในปี} \\ &\text{ที่ 2, 5, 8 และ ปีที่ 10} \\ r &= \text{อัตราดอกเบี้ยคิดลด} \end{aligned}$$

2. เงินสนับสนุนจากรัฐ (Government Subsidy) ทขอยจ่ายในระยะเวลา 5 ปี เป็นจำนวนเงิน 3,000 บาท (B^G)

$$B^G = \sum_{t=1}^5 B_t^G = B_1^G + \frac{B_2^G}{(1+r)^1} + \frac{B_3^G}{(1+r)^2} + \frac{B_4^G}{(1+r)^3} + \frac{B_5^G}{(1+r)^4}$$

โดย

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบัน } (B^G) &= \text{เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ในช่วงปีที่ 1 ถึง ปีที่ 5} \\ t &= \text{จำนวนปีที่รัฐจ่ายเงินสนับสนุนในปีที่ 1 ถึง ปีที่ 5} \end{aligned}$$

3.4.1.2 ค่าใช้จ่ายตลอดอายุโครงการ

1. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมพื้นที่ (Site Preparation) ในปีที่ 1 (C^{SP})

$$C^{SP} = C_1^{SP}$$

โดย

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^{SP}) = \text{ค่าใช้จ่ายในการเตรียมพื้นที่ในปีที่ 1}$$

2. ค่าใช้จ่ายในการปลูก (Planting Cost) ในปีแรก (C^P)

$$C^P = C_1^P$$

โดย

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^P) = \text{ค่าใช้จ่ายในการปลูกไม้สัดบรรณในปีที่ 1}$$

3. ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา (Maintenance Cost) ตลอดอายุโครงการ (C^M)

$$C^M = \sum_{t=1}^{10} C_t^M = C_1^M + \frac{C_2^M}{(1+r)^1} + \frac{C_3^M}{(1+r)^2} + \dots + \frac{C_{10}^M}{(1+r)^9}$$

โดย

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^M) = \text{ค่าใช้จ่ายบำรุงรักษาดินไม้ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 10}$$

$$t = \text{อายุของโครงการตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 10}$$

4. ค่าใช้จ่ายในการขุดล้อมไม้ออกขายในรูปแบบไม้ประดับ (C^T)

$$C^T = \frac{C_2^T}{(1+r)^1} + \frac{C_5^T}{(1+r)^4} + \frac{C_8^T}{(1+r)^7} + \frac{C_{10}^T}{(1+r)^9}$$

โดย

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^T) = \text{ค่าใช้จ่ายในการขุดไม้ออกขายเป็นไม้ประดับ ในปีที่ 2, 5, 8 และปีที่ 10}$$

3.4.2 แหล่งที่มาของรายได้และค่าใช้จ่ายตลอดอายุโครงการ กรณีขายไม้สัตบรรณเป็นไม้แปรรูป

3.4.2.1 แหล่งที่มาของรายได้

1. รายได้จากการขุดไม้สัตบรรณออกขายเป็นไม้ประดับในปีที่ 2 และ ปีที่ 5

$$B^{Tr} = \frac{B_2^{Tr}}{(1+r)^1} + \frac{B_5^{Tr}}{(1+r)^4}$$

โดย

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบัน } (B^{Tr}) &= \text{รายได้จากการขายไม้สัตบรรณเป็นไม้ประดับในปี} \\ &\text{ที่ 2 และ ปีที่ 5} \\ r &= \text{อัตราดอกเบี้ยคิดลด} \end{aligned}$$

2. รายได้จากการขายเนื้อไม้สัตบรรณที่ผ่านการแปรรูป ในปีที่ 8 และ ปีที่ 10

$$B^V = \frac{B_8^V}{(1+r)^7} + \frac{B_{10}^V}{(1+r)^9}$$

โดย

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบัน } (B^V) &= \text{รายได้จากการขายไม้สัตบรรณแปรรูป ในปีที่ 8} \\ &\text{และ ปีที่ 10} \\ r &= \text{อัตราดอกเบี้ยคิดลด} \end{aligned}$$

3. เงินสนับสนุนจากรัฐ (Government Subsidy) ทอยจ่ายในระยะเวลา 5 ปี เป็นจำนวนเงิน 3,000 บาท (B^G)

$$B^G = \sum_{t=1}^5 B_t^G = B_1^G + \frac{B_2^G}{(1+r)^1} + \frac{B_3^G}{(1+r)^2} + \frac{B_4^G}{(1+r)^3} + \frac{B_5^G}{(1+r)^4}$$

โดย

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบัน } (B^G) &= \text{เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ในช่วงปีที่ 1 ถึง ปีที่ 5} \\ t &= \text{จำนวนปีที่รัฐจ่ายเงินสนับสนุนในปีที่ 1 ถึง ปีที่ 5} \end{aligned}$$

3.4.2.2 ค่าใช้จ่ายตลอดอายุโครงการ

1. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมพื้นที่ (Site Preparation) ในปีที่ 1 (C^{SP})

$$C^{SP} = C_1^{SP}$$

โดย

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^{SP}) = \text{ค่าใช้จ่ายในการเตรียมพื้นที่ในปีที่ 1}$$

2. ค่าใช้จ่ายในการปลูก (Planting Cost) ในปีแรก (C^P)

$$C^P = C_1^P$$

โดย

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^P) = \text{ค่าใช้จ่ายในการปลูกไม้สัดบรรณในปีที่ 1}$$

3. ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา (Maintenance Cost) ตลอดอายุโครงการ (C^M)

$$C^M = \sum_{t=1}^{10} C_t^M = C_1^M + \frac{C_2^M}{(1+r)^1} + \frac{C_3^M}{(1+r)^2} + \dots + \frac{C_{10}^M}{(1+r)^9}$$

โดย

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^M) &= \text{ค่าใช้จ่ายบำรุงรักษาค้นไม้ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 10} \\ t &= \text{อายุของโครงการตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 10} \end{aligned}$$

4. ค่าใช้จ่ายในการขุดล้อมไม้ออกขายในรูปไม้ประดับ (C^{Tr})

$$C^{Tr} = \frac{C_2^{Tr}}{(1+r)^1} + \frac{C_5^{Tr}}{(1+r)^4}$$

โดย

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^{Tr}) = \text{ค่าใช้จ่ายในการขุดไม้ออกขายเป็นไม้ประดับ ในปีที่ 2 และปีที่ 5}$$

5. ค่าใช้จ่ายในการตัดไม้ออกขายเพื่อการแปรรูป (C^V)

$$C^V = \frac{C_8^V}{(1+r)^7} + \frac{C_{10}^V}{(1+r)^9}$$

โดย

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน } (C^V) = \text{ค่าใช้จ่ายในการตัดไม้ออกขายเป็นไม้แปรรูป ในปีที่ 8 และปีที่ 10}$$

จากรายได้และค่าใช้จ่ายดังกล่าวข้างต้น นำมาแทนค่าในสมการเพื่อหา มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราส่วนผลได้ต่อทุน ดังสมการต่อไปนี้

1. กรณีขายสัตบรรณเป็นไม้ประดับเพียงอย่างเดียวตลอดอายุโครงการ

$$NPV = (B^T + B^G) - (C^{SP} + C^P + C^M + C^T)$$

$$IRR = r \text{ ที่ทำให้ค่า } (B^T + B^G) - (C^{SP} + C^P + C^M + C^T) = 0$$

$$B/C \text{ Ratio} = \frac{(B^T + B^G)}{(C^{SP} + C^P + C^M + C^T)}$$

2. กรณีจุดไม้สัตบรรณขายเป็นไม้ประดับในปีที่ 2 และ 5 และตัดขายเป็นไม้แปรรูปในปีที่ 8 และ 10

$$NPV = (B^{Tr} + B^V + B^G) - (C^{SP} + C^P + C^M + C^{Tr} + C^V)$$

$$IRR = r \text{ ที่ทำให้ค่า } (B^{Tr} + B^V + B^G) - (C^{SP} + C^P + C^M + C^{Tr} + C^V) = 0$$

$$B/C \text{ Ratio} = \frac{(B^{Tr} + B^V + B^G)}{(C^{SP} + C^P + C^M + C^{Tr} + C^V)}$$

อธิบายการเปลี่ยนแปลง (Switching Value) ของ NPV IRR และ B/C Ratio เมื่อใช้อัตราส่วนลด (discount rate) ร้อยละ 10.5 , 12.5 , 14.5 และ 16.5

วิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ (Sensitivity Analysis) ภายใต้เงื่อนไข

1. การกำหนดราคาไม้สัตบรรณเพื่อขายเป็นไม้ประดับ ออกเป็น 2 ระดับ

ตลาดไม้ประดับกำหนดราคาไม้จากขนาดของเส้นผ่าศูนย์กลางที่ระดับความสูง 30 เซนติเมตร จากพื้นดิน เมื่อทราบขนาดของไม้ (รูปที่ 8 การพยากรณ์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของไม้ ณ ระดับ 30 ซม.จากพื้นดิน) จึงกำหนดราคาขายไม้สัตบรรณ โดยกำหนดราคาที่ใช้ศึกษาความไหวตัว 2 ระดับ คือกำหนดราคาร้อยละ 30 และ ร้อยละ 50 จากราคาตลาดของไม้สัตบรรณ (ราคาตลาดที่ต่ำที่สุด ตารางที่ 5.2) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.2 การกำหนดราคาไม้สัตบรรณเพื่อขายเป็น ไม้ประดับ เพื่อใช้วิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ

อายุไม้ (ปี)	เส้นผ่าศูนย์กลาง ณ ระดับ 30 ซม.จากพื้นดิน*		ราคาตลาด** ของไม้สัตบรรณ	ราคาที่ใช้วิเคราะห์ความไหวตัว	
	เซนติเมตร	นิ้วฟุต		30% จากราคาตลาด	50% จากราคาตลาด
2	2.63	1.05	80	24	40
3	7.03	2.81	200	60	100
4	11.5	4.60	500	150	250
5	15.45	6.18	850	255	425
6	18.81	7.52	1,200	360	600
7	21.65	8.66	2,500	750	1,250
8	24.06	9.62	5,000	1,500	2,500
9	26.12	10.45	6,000	1,800	3,000
10	27.89	11.16	7,000	2,100	3,500

* จากการพยากรณ์อัตราการเติบโตของเส้นผ่าศูนย์กลางของไม้สัตบรรณ โดยวิธีการทางสถิติ

** จากการสำรวจ ตารางที่ 5.2

1.1 กำหนดราคาไม้เท่ากับร้อยละ 30 จากราคาค่าสุดของไม้สัตบรรณในตลาดไม้ประดับ ไม้สัตบรรณ อายุ 2 ปี ราคาต้นละ 24 บาท และต้นละ 255 บาท 1,500 และ 2,100 บาท ตามลำดับ สำหรับไม้อายุ 5 ปี 8ปี และ 10 ปี

1.2 กำหนดราคาไม้ตัดบรรณเป็น ร้อยละ 50 จากราคาต่ำสุดของไม้ตัดบรรณในตลาดไม้ประดับ ไม้ตัดบรรณ อายุ 2 ปี ราคาต้นละ 40 บาท และต้นละ 425 บาท 2,500 และ 3,500 บาท ตามลำดับ สำหรับไม้อายุ 5 ปี 8ปี และ 10 ปี

2. การกำหนดราคาไม้ตัดบรรณเพื่อขายเป็นไม้แปรรูป แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ลูกบาศก์ฟุต ละ 100, 250, 500 และ 1,000 บาท แยกตามประเภทการใช้ทดแทนไม้ชนิดต่างๆดังนี้

2.1 กรณีใช้ไม้ตัดบรรณเพื่อทดแทนไม้มะม่วง ไม้ยางพารา และ ไม้จามจุรี กำหนดราคาในการศึกษาลูกบาศก์ฟุตละ 100 และ 250 บาท เนื่องจากไม้ทั้ง 3 ชนิดดังกล่าว มีราคาทุนของไม้แปรรูป ก่อนการอบหรืออัดด้วยสารรักษาเนื้อไม้ และอบแห้ง ลูกบาศก์ฟุตละ 100 บาท และมีราคาตลาดลูกบาศก์ฟุตละ 250 บาท

2.2 กรณีการใช้ไม้ตัดบรรณเพื่อทดแทนไม้ยูงทอง หรือ ดินเบ็ดแดง กำหนดราคาที่ใช้ในการศึกษา ลูกบาศก์ฟุตละ 500 บาท ซึ่งราคาดังกล่าวเป็นราคาไม้นำเข้าจากมาเลเซีย

2.3 การใช้ไม้ตัดบรรณทดแทนไม้ซีดาร์ กำหนดราคาที่ใช้ในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวนี้ ลูกบาศก์ฟุตละ 1,000 บาท ถึงแม้ปัจจุบันราคาไม้ซีดาร์นำเข้าจากแคนาดาจะมีราคาสูงถึง 2,000 บาทต่อลูกบาศก์ฟุต แต่ยังไม่มีการรับรองผลอย่างแน่ชัดถึงการใช้ไม้ตัดบรรณเพื่อทดแทนไม้ซีดาร์ได้อย่างสมบูรณ์ ดังตัวอย่างของไม้ยูงทอง ถึงแม้จะสามารถใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตดินสอดำ ทดแทนไม้ซีดาร์ แต่เนื่องจากความแตกต่างกันของคุณสมบัติไม้ และความต้องการของตลาด ราคาตลาดของไม้ทั้งสองชนิดจึงแตกต่างกันค่อนข้างมาก การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการจึงกำหนดราคาไม้ตัดบรรณเพื่อใช้ทดแทนไม้ซีดาร์ ที่ลูกบาศก์ฟุตละ 1,000 บาท

3. กำหนดปริมาตรที่ได้รับจากการแปรรูปไม้ท่อนออกเป็น 2 ระดับคือ แปรรูปได้ร้อยละ 50 ของปริมาตรไม้ท่อน สำหรับการแปรรูปปกติ และได้ร้อยละ 70 ของปริมาตรไม้ท่อน สำหรับการแปรรูปชิ้นไม้ขนาดเล็ก โดยปริมาตรไม้ท่อนคำนวณจากวิธีการทางสถิติ (รูปที่ 9) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 กำหนดปริมาณไม้แปรรูปจากปริมาตรของต้นไม้ที่ได้จากการคำนวณทางสถิติ

อายุไม้ (ปี)	ปริมาตร ไม้ท่อน		ปริมาตร ไม้แปรรูป	
	ลูกบาศก์เมตร*	ลูกบาศก์ฟุต	50% จากปริมาตร ไม้ท่อน	70% จากปริมาตร ไม้ท่อน
7	0.11	3.99	2.00	2.79
8	0.15	5.23	2.61	3.66
9	0.18	6.43	3.21	4.50
10	0.22	7.59	3.80	5.31

* จากการพยากรณ์ปริมาตรของไม้ตัดบรรณโดยวิธีการทางสถิติ รูปที่ 9

ไม้ตัดบรรณที่สามารถนำมาแปรรูปได้ต้องมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเกิน 8 นิ้วฟุต เมื่อพิจารณาขนาดของเส้นผ่าศูนย์กลางจากการพยากรณ์ (รูปที่ 8) พบว่าไม้ตัดบรรณที่มีอายุมากกว่า 7 ปี จึงจะมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่มากกว่า 8 นิ้วฟุต และหากมีการตัดไม้ตัดบรรณขายเป็นไม้แปรรูปในปีที่ 8 จะสามารถแปรรูปได้ 2.61 และ 3.66 ลูกบาศก์ฟุต สำหรับการแปรรูปได้ร้อยละ 50 และ ร้อยละ 70 จากปริมาตรไม้ท่อนตามลำดับ และได้ปริมาตร 3.80 และ 5.31 ลูกบาศก์ฟุต ในปีที่ 10

4. ศึกษาทั้งกรณีที่ได้รับ และไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล

5. ศึกษากรณีที่คิดต้นทุนค่าที่ดิน และกรณีที่ไม่วางที่ดินเข้าเป็นต้นทุน

3.5 แบบจำลองที่ใช้ในการพยากรณ์การเติบโตของไม้ตัดบรรณ

เนื่องจากไม้ตัดบรรณเป็นไม้เศรษฐกิจชนิดใหม่ ในการศึกษา พบแปลงตัวอย่างที่มีอายุมากที่สุดคือ ไม้ขนาด 5 ปี เริ่มปลูกในปีพ.ศ. 2538 เมื่อกำหนดอายุโครงการเป็นระยะเวลา 10 ปี จึงต้องมีการประเมินหาอัตราการเจริญเติบโตของไม้ตัดบรรณในอนาคต เพื่อนำมากำหนดราคาขายไม้ตัดบรรณ ซึ่งราคาขายไม้ประดับ กำหนดจากขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ณ ระดับความสูง 30 เซนติเมตรจากพื้นดิน ได้โดยการใช้เครื่องมือ Caliper วัดเส้นผ่าศูนย์กลางที่ระดับความสูง 0.30 เมตรจากพื้นดิน จากแปลงตัวอย่างสวนป่า ทั้ง 5 แปลง (ภาคผนวก-ก)

รูปที่ 1 : Caliper

บันทึกข้อมูลเส้นผ่าศูนย์กลางที่วัดได้ เพื่อนำไปหาแบบจำลองที่เหมาะสมในการพยากรณ์เส้นแสดงการเติบโตของไม้ โดยวิธีสมการถดถอย (Curve Estimation Regression Model) พิจารณาเลือกแบบจำลองที่ตัวแปรอิสระ คือ อายุของต้นไม้ สามารถอธิบายการผันแปรในตัวแปรตาม คือ เส้นผ่าศูนย์กลางได้ดีที่สุด หรือ แบบจำลองที่ให้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (coefficient of Determination : R^2) สูงสุด โดยแต่ละแบบจำลองมีความสัมพันธ์ของสมการ (model equation) ดังนี้

linear	$Y = b_0 + (b_1 t)$
logarithmic	$Y = b_0 + (b_1 \ln(t))$
Inverse	$Y = b_0 + (b_1 / t)$
Quadratic	$Y = b_0 + (b_1 t) + (b_2 t^2) + (b_3 t^3)$
Cubic	$Y = b_0 + (b_1 t) + (b_2 t^2) + (b_3 t^3)$
Power	$Y = b_0 + t^{b_1}$
Compound	$Y = b_0 (b_1^t)$
S	$Y = e^{(b_0 + \frac{b_1}{t})}$
Logistic	$Y = 1/(1/u + (b_0 (b_1^t)))$ (โดย u เป็นขอบเขตบน ซึ่งต้องเป็นค่าบวกที่มากกว่าค่าของตัวแปรอิสระ)
Growth	$Y = e^{(b_0 + b_1 t)}$
Exponential	$Y = b_0 (e^{b_1 t})$

การหาปริมาตรไม้ จำนวนจากสูตรปริมาตรทรงกระบอก

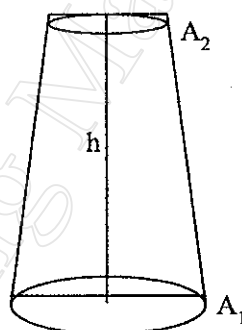
$$V = A h$$

โดยที่

V	หมายถึง ปริมาตร
A	πr^2 หรือ $\pi (D^2/4)$ หมายถึงพื้นที่หน้าตัดของวงกลม
r	หมายถึง รัศมี
D	หมายถึง เส้นผ่าศูนย์กลาง
h	หมายถึง ความสูง

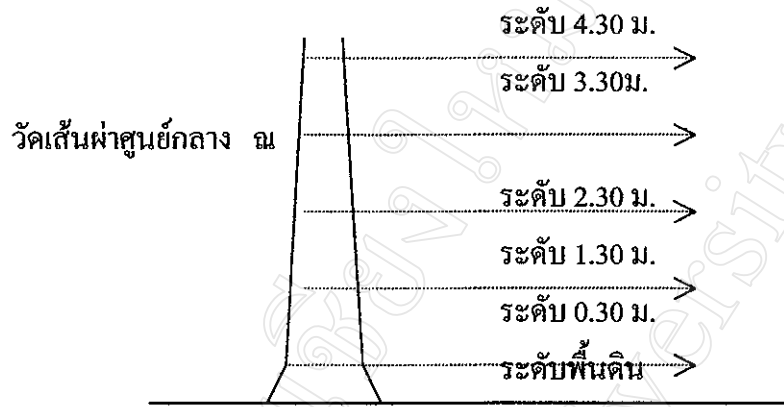
แต่เนื่องจากลำต้นของต้นไม้ มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เท่ากันตลอดทั้งท่อน ดังนั้น การคำนวณหาปริมาตรของต้นไม้ จึงใช้สูตร $V = (A_1 + A_2 / 2) h$

รูปที่ 2 : การคำนวณปริมาตรของลำต้น

การวัดเส้นผ่าศูนย์กลางของไม้ วัดที่ระดับพื้นดิน ระดับสูงจากพื้น 0.30 1.30 2.30 3.30 จนถึง 4.30 เมตร จากพื้นดิน เนื่องจากการตัดไม้ จะตัดที่ความยาวปกติท่อนละ 4 เมตร

รูปที่ 3 : แผนภาพแสดงการวัดเส้นผ่าศูนย์กลาง

คำนวณปริมาตรจากตัวอย่างไม้จากแปลงตัวอย่าง บันทึกข้อมูล และใช้สมการถดถอย พยากรณ์ปริมาตรไม้ ใช้วิธีการเดียวกับการพยากรณ์เส้นผ่าศูนย์กลางของไม้ พิจารณาเลือก แบบจำลองที่ให้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจสูงสุด